

Implemented by:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Pravni okvir i komunalne usluge

www.cezap.org

Kada je riječ o uslugama od javnog interesa, Zakon o zaštiti potrošača (ZZP) sadrži čitavo poglavlje koje uređuje pitanja iz oblasti komunalnih usluga. Pored toga, postoji čitav set sektorskih zakona koje uređuju posebne oblasti. Među njima, komunalne usluge, regulišu ključni sektorski propisi:

- Zakon o komunalnim djelatnostima (sl.list RCG br. 12/95)
- Zakon o Glavnom gradu (sl. List RCG 65/05, sl. List 72/10)
- Zakon o lokalnoj samoupravi (sl.list 88/09, 03/10 I 38/12)
- Zakon o obligacionim odnosima (sl. List 4/11)
- Podzakonski akti lokalne samouprave, koji se odnose na pružanje usluga (npr. Odluke o javnom vodosnabdijevanju, na teritoriji Glavnog grada, Odluke o javnim parkiralištima, cjenovnik itd.)

Jos konkretniji sektorski akt je: Zakon o vodama i Zakon o upravljanju otpadom.

Polazne osnove zaštite potrošača kod komunalnih usluga

S obzirom na to da ZKD, predviđa da obavljanje **komunalnih djelatnosti uređuje i obezbjeđuje lokalna samouprava** (u skladu sa zakonom), kao i da jedinicama lokalne samouprave daje ovlašćenja da uređuju način i uslove organizovanja obavljanja komunalnih djelatnosti, podzakonski opštinski propisi moraju, obavezno, poštovati čitav niz ustavnih načela. Između ostalog, **načelo zakonitosti iz člana 145 Ustava RCG** , kojim je utvrđeno načelo saglasnosti pravnih propisa, sto znači da podzakonska akta organa lokalne samouprave moraju da ispune **sljedeće kriterijume**:

- Da budu donijeta od strane nadležnog organa
- Da nadležni organ ima zakonodavno ovlašćenje (pravni osnov) za donošenje tog akta i što je najvažnije
- Da bude u granicama, koje mu je odredio zakon u pogledu sadržine, cilja i obima.

Imajući u vidu tu činjenicu, podzakonska akta organa lokalne samouprave, kojima se uređuju komunalne usluge, u prethodnom

periodu, bila su predmet stalnog preispitivanja od strane crnogorskog Ustavnog suda, koji je u više navrata obezbijedio zaštitu potrošača u pogledu opštinskih odluka, kojima su bile uređene pojedine komunalne usluge:

- Troškovi održavanja, baždarenja i zamjene vodomjera, U-br 69/04 od 06.04.2005
- Materijalne obaveze za vlasnike i zakupce poslovnog prostora, za nabavku kontejnera za otpad U-br. 176/08 od 08.10.2009
- Doplata karta za neplaćanje usluga parkinga, odnosno prekoračenje korišćenja vremena parkiranja U- II br. 65/11 I 54/12 od 25.12.2014

Odredbe o javnim uslugama iz ZZP su veoma specifične pravne prirode i shodno tome, njihova primjena biće **podređena u odnosu na sektorsko zakonodavstvo o javnim tj. komunalnim uslugama**, po pravilima načela lex specialis derogate legi generali, na drugoj strani, u skladu sa ustavnim načelima zakonitosti tj. saglasnosti pravnih propisa, podzakonska akta lokalne samouprave, u sektoru komunalnih djelatnosti, moraju biti u skladu, ne samo sa ZKD, već i sa drugim crnogorskim zakonima tj. i sa ZZP (čl. 35 do 42).

Zakon o zaštiti potrošača – najvažnije odredbe za javne usluge (komunalne usluge)

- **Uslovi korišćenja (član 36)**
- **Priključak na distributivnu mrežu i obavezni ugovor u pisanoj formi** o pružanju javne usluge putem distributivne mreže (član 37),
- **Zabranu** da se u cijenu javne usluge **uračunaju troškovi izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije distributivne mreže** (član 39),
- **Posebna pravila**, kada i pod kojim uslovima se **ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge ili ga isključiti sa distributivne mreže** ,do okončanja spora tj. trgovac je dužan da

- nastavi sa pružanjem usluge, odnosno priključi potrošača bez naknade, na distributivnu mrežu (član 41) i
- **Pravo na prigovor**, u oblasti javnih usluga – **potrošački servis** (član. 42)

Institucionalni okvir

Zakonodavstvo obezbjeđuje raznovrstan i veliki broj uključenih institucija na centralnom, a posebno na lokalnom nivou:

- **Ministarstva:** Ministarstvo ekonomije (ZZP), Ministarstvo održivog razvoja i turizma (ZKD), Ministarstvo unutrašnjih poslova (ZLS), Uprava za inspekcijske poslove
- **Jedinice lokalne samouprave:** Sekretarijati, Lokalne inspekcije, Pružaoci komunalnih usluga (npr. VIK, Parking servis, Čistoća)
- **Potrošači:** Potrošačke organizacije – CEZAP, Individualni potrošači (domaćinstva)

Ovako veliki broj uključenih institucija, čine rad opštinskih pružaoca usluga veoma delikatnim. Po pravilu, lokalne samouprave i pružaoci usluga su mnogo više svjesni sektorskih zakona (ZKU) i primarno su orijentisani u skladu sa njima, prije nego ka ZZP.

Preporuke zasnovane na nalazima istraživanja su sljedeće:

- Podizanje nivoa znanja lokalne samouprave i javnih komunalnih preduzeća o obaveznom poštovanju odredbi Zakona o zaštiti potrošača, uključujući odredbe o zaštiti potrošača, u sektorskim zakonima,
- Lokalna samouprava, uz učesće potrošačkih organizacija (CEZAP) treba da postigne punu harmonizaciju zakonodavstva na lokalnom nivou sa ZZP I ZKD i tako obezbijedi podršku pružaocima komunalnih usluga, kako bi prilagodili svoju unutrašnju organizaciju, metode rada kao i praksu da se svakodnevno bave potrošačima u skladu sa ZZP. Posebnu pažnju treba posvetiti usvajanju novog Zakona o komunalnim uslugama, što će dovesti do stvaranja novih lokalnih propisa u svim opštinama, a ima ih ukupno 23.
- Kreiranje sistema, koji bi omogućio jačanje kapaciteta organizacija potrošača (CEZAP), da aktivno prate sve najavljene promjene Zakona o komunalnim uslugama, na lokalnom nivou. Na taj način, dva rezultata se mogu postići istovremeno: prvo, organizacije bi mogle da pružaju veću podršku potrošačima u određenoj lokalnoj samoupravi, a drugo, izvršio bi se dodatni pritisak na JKP da postupaju u skladu sa zakonima, koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.

Implemented by:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Svoja prava možete zaštititi ako se obratite na sljedeće adrese:

Centar za zaštitu potrošača CEZAP

Njegoševa 23

020/ 244-170

cezap@t-com.me

www.cezap.org

**Biro za komunikaciju i koordinaciju odnosa
sa građanima**

Karađorđeva bb

020/ 665-038

CALL CENTAR 080 081 081

sistem48.podgorica.me

Uprava za inspekcijske poslove

Oktobarske Revolucije 130

Podgorica

CALL CENTAR 080 555555

Komunalna inspekcija

Adresa Vasa Raičkovića bb

020/ 237- 861

CALL CENTAR 0800 81 222